

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
Helyben előfizethet: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedésében
Egyes szám ára 5 kr. o. é.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papir-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wolzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Uriutca 13. Lang et Schwarz, Fördoutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
Nyiltér sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é.
Félévre 6 frt. o. é. Évnegyedre 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendők be.

Az előfizetés minden hó 15-kétől megújítható.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

A határvidéki erdőüzlet.

Zágrábról írják az „Ost und West“-nek aug. 26-ki kelettel: A végvidéki erdőségi consortium tudvalevőleg a broodi és pétervári erdőségekben levő fáért járó 33000000 frtot 12 egyenlő és október 1-én fizetendő 2.775.000 frtnyi évi részletben köteles lefizetni. Az első részlet a múlt évben le is fizetett, a másodikra azonban az uraknak, úgy látszik, már elfogyott az aprópénzük; hallom ugyanis megbízható forrásból, hogy a pesti urak az itteni főparancsnokságnál kérvényt nyújtottak be, engedtetnék meg nekik a 33000000 24 hasonló nagyságu évrészletben fizetni, úgy hogy legjobb szeretnék, ha ez évben mit sem fizetnének és 12 évvel későbbre tennének eleget kötelezettségöknek. Nem tekintve azt, hogy a főparancsnokság ez uton óriási összeg kamatot veszítene: az eredeti szerződés illetően megváltoztatása durva igazságtalanság volna azon társulatok és bankok ellen, melyek múlt évben a pesti ang.-magyar társulattal versenyeztek; egbe kiáltó igazságtalanság volna a már ugyis eléggé megviselt határvidék szellemi és gazdasági fejlődése ellen.

A határvidéki erdőségekért járó pénzre, illetőleg az azon építendő vasutak és egyéb közlekedésekre, közművelődési és egyéb intézményekre roppant szükségünk van, hogy a határőrök végre képesek legyenek a monarchia többi népeivel egy fokra emelkedni. Az illető okmányon a köztisztelendő főparancsnoknak neve van aláírva, és mi meg vagyunk győződve, hogy Mollináry ur becsületével megférhetlennek, lelkiismerete előtt igazolhatatlannak fogja találni, ezen okmányt a határőrvidék kárára néhány idegen speculans hasznára megváltoztatni. Ő a kérelmet brevi manu vissza fogja utasítani és esetleg a legfelsőbb forum előtt is a vizsaszautasítás mellett fog szólni.

A horvát középpártrol

A zágrábi „Narodne Novine“ következőleg nyilatkozik: Az országgyűlési centrum clubja: a nemzeti és az unionista párt tagjai egy programot állítottak fel, melynek célja nem csak a kiegyezési törvény elfogadása, hanem a pártok állandó kibékülése is. Ezen programot a nemzeti párt vezetési és párt többi tagjaival együtt aláírták. A mennyiben a magyar ép annyiban a horvátok érdekei is sürösen követelik, hogy a revidáltak kiegyezés ne legyen csupán rövid hadszünet a mi politikai és párt életünkben, hanem vessen véget a Magyar és Horvátország közti államjogi vitának s legyen egyszersmind erős alapja az országgyűlés sikeres működésének Magyarország nem akar egy párttal kibékülni, hanem a nemzettel.

Akár hová nézzünk autonóm életünkben, mindenütt oly hibák és elégtelenségeket találunk, hogy a nemzet szellemi és anyagi érdekeinek fejlődéséről szó sem lehet. Az eddigi pártküzdalem mellett nem is beszélhetünk az ember belső reformokról és azon kevés a mi történt, nem volt alaposan megfontolva és tárgyalva. Ennek folytán a regnicolaris deputatio nemzetpárti tagjai elfogadták a concessiókat, csak hogy az országban levő pártok állandóan kibéküljenek.

Legujabb táviratok.

Pozsony, sept. 1. A pozsonyi kereskedelmi kamara indítványára elhatározza a városi képviselő, hogy az élelmi szereknek itteni nagy drágasága

miatt egy bizottmányt küld ki, mely javaslatot terjeszsen elő a városnak élelmiszerekkel olcsóbban leendő ellátása végett.

Zágráb, sept. 1. A pénzügyi bizottság elintézte az 1873-ki budget czimeit. A szálláspénzek praeliminált emelése és a rendelkezési alapnak 8000 frttal való szaporítása törültetett.

Bécs, sept. 1. A 3-ik nemzetközi orvosi congressus a közkiállítás juryjének pavillonjában ma nyitott meg a védnök, Rainer főherceg által. Glaser és Ziemialkowski ministerek visszaérkeztek Bécsbe.

Páris, sept. 1. Merton bankár saját lapját, a „Soir“-t a Thiers párt közegét a párisi gróf rendelkezésére bocsátá. Hervé megszünteti a „Journal de Paris“-t és „Soir“ szerkesztését veszi át. — Kétségtelennek tartják, hogy Lanfrey el fog hivatalni berni állomásáról. Chaundordynak bécsi követi kinevezetése most már csupán a bécsi kabinet nyilatkozatától függ. Arról is szó van, hogy Fourraier fog szóllíttatni római állásáról.

Madrid, aug. 31. Azt állítják, hogy számos képviselő hajlandó a pénzügyminisiternek a cortes ülésének elnapolása alatt felhatalmazást adni arra, hogy a carlisták legyőzése végett a szükséges pénzt előszerezhesse. Hírképpen hallatszik, hogy a „Numancia“ egy angol fregát által elfogatott.

Az „Imparcial“ egy közbejött esetet említi, mely Escobrerosban adta elő magát. Ugyanis egy közelebről ideérkezett német fregát salutált az idegen hajóknak és a tisztek az admirálnál látogatást tettek, míg a francia hajók se nem salutáltak, se látogatást nem tettek.

Carthagenei hírek szerint a fölkelők hiányt kezdenek érezni az élelmiszerekben; belső viszály is fejlett ki közöttük, minthogy a vezetők egy részét azzal vádolják, hogy a helyet átakarják adni a carlistáknak. A káb... ..

Luzern, sept. 1. Thiers tiszteletére tegnap nagy ovatio volt. Thiers reményét fejező ki a köztársaság fennmaradása iránt.

Mezőgazdasági adatok.

Talajmivélés.

II.

Távol legyen tőlem, hogy Angolország és Japán ellentétes viszonyok közt fejlődött gazdaságát egy kaptafára huzzam s gazdaságunk jelen állapotát fölött pácázt törjek, ennek rovására a japánit érdemen fölött magasztaljam. Ezen különbség magából a viszonyokból fejlődött, s különösen döntő befolyással a japáni gazdaságat illetően fejlődésére az, hogy vallásuk a husevést tiltja. S mivel nem csak egyedül a husevés tilos, hanem általában minden állati táplálék: tej, vaj, sajt, e miatt a marhatartás főczéja nálunk elenyészik. Továbbá a juh, melyet legfeljebb csak a gyapju nyereség végett tartanak, alig fizetné ki magát, — valamint nálunk is maholnap tisztán csak a gyapjuért tartani birkát nem igen lesz jövedelmező üzlet.

Második körülmény, mely a marhatartást nálunk akadályozza, a gazdaságok kicsiny volta, ezt azonban nem szabad összetévesztenünk a birtokeldarabolással. Minden fekvő birtok a fejedelem és az országgyűlés tulajdona, kik azt a kisebb nemeseknek adják bérbé; mivel azonban a nemes embernek rangjával és állásával nem egyezik a mezei gazdaság, ezek a parasztok közt osztják fel, s úgy látszik, ezen rendszer nálunk emberemlékezet óta divatozik.

Az egyes haszonbéri parcellák nagysága 2—5 hold közt változik s egy-egy család birtokát képezi. S mivel azon apró parcellák megöntöző árkokkal is át vannak hálózva, alig lehet látni akkora földet, hol egy igásfogat haszonnal alkalmazható lenne.

A mi viszonyaink ettől egészen eltérők. Mi azt hisszük, hogy bőséges huseledelel nélkül elerőtlenednénk, ámbar a mindennapi példa szemünk előtt van; munkásaink, — kiknek nagyobb szükségük van erőre, mint nekünk — husevés dolgában nagyobbára budhisták. A birtokok nálunk még nagyobbára igen terjedelmesek arra, hogy kézi megmunkálásra gondoljunk, de másrészt a napszám és a termény árak sincsenek oly viszonyos

arányban, miszerént a kézi munka jövedelmezésére kilátást táplálhatnánk.

Az egyedüli trágya készítő Japánban maga az ember s gondolható, hogy az ürülékek megta-
karítása, elkészítése és áthalmazására a legnagyobb gond fordítottik. S mivel ezen munkát véleményem szerint igen tanulságos kötelességemnek tartom azt részletesen ismertetni, mind-
annak daczára, hogy talán némelyek izlése ez ellen tiltakozik.

A japáni árnyékszékét, nem mint mi udvara valamely földre eső szegletébe állítja fel, nyitott hátrósszel, melyen a szél és esőnek szabad bejárata van, hanem magában a lakházban helyezi el.

En a hol csak ezen árnyékszékét megtekinttem, a legszegényebb sorsuaknál is a legnagyobb tisztaságot találtam.

Azt hiszem, hogy az árnyékszékék ily berendezése igen practicus. Mi a munkásaink és cseledeink számára a ganédomb tőszomszédságában, vagy a pajták mögé építünk árnyékszékéket osinos ülőkékkel, s pár héti használat után azt látjuk, hogy azt inkább disznóolnak lehet nevezni, mint árnyékszékének.

A japáni árnyék székek négyszögletű nyílása alatt kádforma edény áll, az ürülék számára, fölláló fülekkel, melyek segélyével azt könnyű szerrel tova vihetni, néha az csak egy nagy cserép edény. Némelykor ezen edények fenekére, de többnyire csak városokon, egy réteg szecska van hintve, valamint közbe-közbe is. A mint ezen edény megtelik, kiviszik és nagyobb trágyatartóba töltik. Ezen trágyatartó egy csaknem felső nyílásig a földbe ásott 5—6 akós hordó, vagy nagy cserépedény, s vagy az udvarban, vagy pedig a mezőn van elhelyezve.

A trágya kezelése ezen edényekben röviden a következő:

Az ürülék vízzel hígítatik, esős időben befödetik, derült napos időben ellenben födetlen marad. A szilárd alkatrészek idővel leülepednek, s erjedésbe mennek át, a víz pedig apránként elpárolog. Ezen idő alatt az árnyékszékéi edény ismét megtelik, a tartóba ürítik, s most ismét az előbbi manipuláció kezdődik. Így megyen ez mindaddig, míg a trágyatartó egészen megtelt, s így áll 2—3 hélig, vagy míg a földre ki nem hordják, de a trágyát friss állapotban soha sem használják.

Ezekből láthatjuk, hogy a japáni a legényelméletnek nem hive, s egyedül a trágya szilárd alkatrészeire fektet sulyt; az erjedés alatt képződött ammoniakat minden aggodalom nélkül engedni elszállni, de másrészt gondoskodik arról, hogy a trágya szilárd alkatrészeit az eső el ne mossa.

Mivel azonban a haszonbért a birtokosnak nem pénzen, hanem a természettel eleség egy részével fizeti, azon meggyőződésre jutott, hogy árnyékszéké nem adhat annyit, melylyel a földről elhordott növénytápanyagot pótolja: ezért mindazon helyeken, hol kis birtoka országuttal, vagy gyalog örvényekkel határos, földbe ásott edényeket állít ki, s azok használatát az utasok és járó-kelők figyelmébe ajánlja. S hogy mennyire esmeri a trágya gazdasági értékét a társadalom minden rétege a legnagyobb irtól a legszegényebb parasztig, arról eléggé tanuskodik azon körülmény, miszerint vándorlásaim közben a legfélreesebb völgyekben, a legszegényebb ulvaiban, soha még a legfélreesebb zugban sem láttam nyomát semmi emberi ürüléknek. Míg nálunk falukon ezt mindenfelé láthatjuk.

Azon anyagok között, melyekből a trágyalé képződik, fel kell említenünk még egyet, mely nem a szántóföldről származott, tehát a gazdaságnál, a trágyaszaporodásnak lehet tekinteni.

A japáni patakok, folyók és csatornáknak de különösen a tengeröblökben — mondhatni — nyüzsög a hal, melyeknek élvezését vallásuk nem tiltja, s ezen engedély lehetőleg ki is aknáztatik. Hal, rák, csiga nagy mennyiségben fogyasztatik, s az ürülékben nem megvetendő trágya mennyiséget szolgáltatnak a földnek.

Közi:

Csete György.

Közlemények a magy. kir. honvédelmi miniszterium működéséről 1867—1872.

A miniszter megbízásából hivatalos adatok alapján írta Asbóth János, magy. kir. honvédelmi miniszteri titkár.

Ötödik szakasz.

Felszerelés, élelmezés és elszállásolás.

XXIII. Élelmezés.

7-ik zászlóalj, V. lovasszázad: Mezőturon.

A tisztek lakásaikat a város által bérelt magánházakban természetben nyerik. A legénységi szerelvények egy része s a lovasságiak a lovakkal együtt a város által bérelt s a honvédségnek a szabályszerű illetek mellett átengedett magánépületekben vannak elhelyezve. A raktári szerelvények többi része a kincstár által közvetlenül bérelt magánházban őriztetik.

8-ik zászlóalj, VI. lovasszázad: Gyulán. A tisztek lakásaikat a város által bérelt magánházakban természetben nyerik. A legénység, lovak és raktári szerelvényekkel együtt a város által üjon-
épített laktanyában szállásol.

9-ik zászlóalj: Nagyszalontán. A tisztek lakásaikat a várostól természetben nyerik. A legénység a szabályszerű hálópénzek fizetése mellett az egyes lakosoknál szállásol. Raktár a város tulajdonához tartozó épületben van.

10. zászlóalj, VII. lovasszázad és a 3. szörlöveg-osztag: Nagyváradon. A tisztek a szabályszerű illeteket élvezik s lakásaikról maguk gondoskodnak. A gyalogság raktári szerelvényeivel együtt a kincstár tulajdonához tartozó s a m. kir. pénzügyminisiterium által az átalakítási és átköztelési kötelezettsége mellett bér nélkül átengedett Sánta-ha-féle épületben van elhelyezve.

A lovasság és a szörlöveg-osztag lovai és raktáraival együtt ugyancsak a kincstár tulajdonához tartozó s a pénzügyminisiterium által a honvédség részére az épület vételárának 5%-át tevő bérösszeg s a jókarbantartás kikötése mellett átengedett Mayer Izsák-féle szeszgyár-épületben szállásol.

11-ik zászlóalj, VIII. lovasszázad és a 2. szörlöveg-osztag: Aradon. A tisztek a szabályszerű illeteket élvezik s lakásaikról maguk gondoskodnak. A legénység, lovak és raktára szerelvények a város által kiépített laktanyában helyezvük el. Az elhelyezés 1880. évi sept. hó 15-ig szerződésileg biztosítva van.

12. zászlóalj: Borosjenőn. A tisztek és legénység s ennek raktári szerelvényei az Aczél Péter földbirtokos által laktanyává alakított borosjenői várban van elhelyezve. Az elhelyezés 1884-ik évi október 31-ik napjáig szerződésileg biztosítva van.

13-ik zászlóalj XXXV. lovasszázad: Zombolyán. A tisztek lakásaikat a szabályszerű illetek után a várostól természetben kapják. A legénység lovaival együtt az egyes lakosoknál szállásol. A raktári szerelvények a kincstár által magánosoktól közvetlenül bérelt raktárakban őriztetnek.

14-ik zászlóalj, IX. lovasszázad: Nagy-Becskerekben. A tisztek lakásaikat a várostól természetben kapják. A gyalog-legénység részben a kincstár által ideiglenes laktanyául bérelt magánházban, részben pedig a lakosságnál szállásol. A lovasság a város által bérelt s a honvédségnek a szabályszerű illetek mellett átadott magánházban van elhelyezve. A raktári szerelvények a város által bérelt magánházakban helyezvük el.

15- zászlóalj: Lippán. A tisztek lakásaikat a várostól természetben birják. A legénység a lakosságnál szállásol. A raktári szerelvények a város által bérelt magánházban őriztetnek.

16-ik zászlóalj, X. lovasszázad: Csakován. A tisztek részben a csakovai közalapítványi uradalomhoz tartozó laktanya-épületben, részben pedig a város által bérelt magánházakban nyernek lakásokat. A gyalog legénység egy része a közalapítványi épületben, többi része a lakosságnál szállásol. A lovas legénység lovaival, valamint az összes raktári szerelvények a közalapítványi épületben vannak elhelyezve.

Megjegyzés. A közalapítványi épület átengedésével járó feltételek megállapítása iránt a tár-

gyalások a vallás- és közoktatási és a honvédelmi miniszter között folyamatba vannak.

17-ik zászlóalj: Bánya-Oraviozán. A tisztek a szabályszerű illetékek élvezete mellett lakásaikról maguk gondoskodnak. A legénység és raktári szerelvényei évről évre bérelt s a honvédségnek a szabályszerű illetékek mellett ideiglenes lakatnyakul átengedett magánházakban vannak elhelyezve.

18-ik zászlóalj: Lugosan. A zászlóaljparancsnok a várostól természetbeni szállást kap, a többi tisztek a szabályszerű illetékek élvezik s lakásaikról maguk gondoskodnak. A legénység a szabályszerű hálópénz megtérítése mellett az egyes lakosoknál, a raktári szerelvények a város által bérelt magánházban helyezték el.

Külföldi hírek.

Páris, aug. 30. este. Az „Ag. Havas“ magán hírei szerint a párisi gróf és Chambord gróf közötti viszonylatok folytonosan igen szívélyesek. Utóbbi leveleiben és magánbeszélgetéseiben a párisi gróftól dauphinak címzete volna. Nalaton alapota még mindig aggasztó.

Páris, sept. 1. A conservatív párt vezérei a nemzetgyűlési szünet végén tanácskozást fognak tartani, melyben az alkotmány tervezet kérdésénél miként leendő megoldása iránt előre meg fognak állapodni.

Madrid, aug. 31. A politikai pártszervezéssel megbízott carlista junta az inquisitio visszaállítását határozta el.

A cortes ülésében Salmeron határozottan megtámadta az Orense által indítványozott módosítványt a felkelők megkegyelmezését illetőleg, erre a módosítványt 119 szavazattal 42 ellen elvetették. — A belügyminiszter felolvasott egy törvényjavaslatot az 1822. évi törvény visszaállítására vonatkozólag, mely szerint minden polgár 20—25 évig polgárőrségi szolgálatra köteleztetik.

Konstantinápolyban egy kormányi kibocsátvány aug. 30-ról kijelenti, hogy a börze az állam sajátja, közvetlenül a pénzügyminiszter alá helyezték. Egy kormánybiztos fog jelen lenni a börzei bizottság tanácskozásain. Az új alapszabályok kidolgozása végett egy vegyes bizottság neveztek ki.

Pétervár, sept. 1. Az újabb khivai fölkelésről szóló hírek, nem valósulnak.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 3.

— **Hátralékban levő t. előfizetőinket** kérjük, méltóztatásuk az illető összegeket hozzánk mihamarabb beküldeni.

A „Kol. közl.“ szerkesztősége.

— **Vasúti forgalmunk** élénkül nagyban mióta a kolozsvár-kocsárdi összekötő vonal is átadatott a forgalomnak; például a mai vonattal vagy 200-an utaztak el a bécsi világkiállításra, mint mondják 100-an Brassóból jöttek; az indulók közt láttunk több egy. tanárt is.

— **128 sz. — 1873. Értesítés.** Az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmánya egyetértve az erdélyi gazdák 3 ik vándorgyűlése ren-

TÁRCZA.

Lykurgus és Solon törvényhozása.

Schiller után.

Solon.

Jeles törvény volt ez, ha a szándékot tekintjük. Célja az volt, hogy minden polgárba meleg résztvetést ébresszen a többi iránt, s rászoktassa, magát egy összefüggő egész tagjává tekinteni. Mily kellemesen lepetnének meg, ha egy oly országba mennénk, hol minden mellettünk elmenő felszólítatlanul venne oltalmába egy sértegető ellen, de mily hamar oda lenne örömrünk, ha mindjárt megmondaná, hogy ő csak kötelességből cselekszik oly szépen.

Egy más törvény, melyet Solon hozott, becselennék nyilvánította mindazokat, kik egy polgári felkelésnél semlegesek maradnak. Ennél a törvény-nél is félreismerhetlenül jó szándék szolgált alapul. A végre hozta a törvényhozó, hogy az állam iránti legbensőbb érdek felbredjen a polgároknak. Egy polgárban a haza iránti részvétlenség volt leggyűlöltesebb ellet. Ennek e részvétlenségnek semlegesség lehetett gyakran a következménye; de elfeledte Solon, hogy gyakran épen a haza iránti legbensőbb érdek ajánlja a semlegességet, akkor ugyanis, ha mindkét párt a jogtalanság terére lép, s a haza mindkettőnél egyenlőképpen veszendőbe menne.

Solonnak egy más törvénye megtiltotta a megholtakról rosszat mondani, egy más pedig, nyilvános helyeken, mint törvényszék előtt, templomban, vagy színházban, éléről becselennül nyilatkozni. Egy fattyu gyermeket felmentett a gyermeki

dező bizottságával elhatározta, hogy azon sajnós kalambitások folytán, melyek részint az uralgó cholerára járvány által egész Hunyadmegyére s a gyűlés színhelyétől szolgálandó városra nehezdedtek, részint azon veszteségek miatt, melyek az ideai termés nem sikerülte által a gyűlés és tárlatban résztvevő gazdaközönséget érték, — az ez idén oct. 5—8-án Dörván tartatni tervezett gazdasági vándorgyűlést és tárlatot megtartani nem fogja, hanem azt a jövő év hasonló időszakára halasztja. Kelt az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmányának Kolozsvárt 1873 sept. hó 1-én tartott r. üléséből.

Vörös Sándor.
h. titkár.

— **Műkedvelő társulatunk** a lövészenyek alkalmával két jótékony czélú előadást fog rendezni, a mint értesültünk az árvaház javára és Gyulai szoborra.

— **A bécsi keleti akadémia** igazgató-ságának pályázati hirdetési feltételeit közli a hivatalos lap az 1873—74-ki iskolai évben fölveendő növendékek számára. A folyamodványok érettségi bizonyítvánnyal és külföldi nyelvek, nevezetesen a francia nyelv bírásáról szóló bizonyítvánnyal és a szokásos mellékletekkel felszerelve, szept. utolsó napjáig a külügyminiszteriumhoz intézendők. Azok, kik alapítványi helyért folyamodnak, egészersmind teljes vagyontalanságukat tartoznak kimutatni.

— **A helyi telekkönyvi igazgatóság**hoz Gery Lajos t. k. biztos — a helyszínelésnél eddig tanusított szorgalma elismerésül — helyszínelő főbiztossá nevezetett ki.

— **Budapestről.** A szebb ellensége lévén a szépnek, azt mondják, hogy a lánchíd is már csak két évig fog oly büszkén imponálni a Dunán, mert a margitszigeti híd még szebb lesz nála. Kívánjuk, hogy valót mondjanak. Az új híd 1875 szeptemberében készül el teljesen, de némi részben már a jövő év nov. elsején használatba veszik. Felső vasszerkezetét Párisban öntik és az egész híd 4 millió kétszáz ezer forintba kerül. (A lánchíd építkezési költsége két annyi volt.) Az összekötő híd (egész vasból) csak 2 millióba fog kerülni s ezt már a jövő év szeptember 1-re el akarják készíteni.

— **A helybeli zene-conservatoriumban** f. évi sept. 1-én új folyam nyitattván, a felvételnél kívánók felhivatnak, hogy Schuster Károly zene-tanár úrnál jelentkezzenek (Lyceum, földszint a Conservatorium helyiségében d. e. 11—12, d. u. 4—6 óráig.) A tandíj havonta 1 frt 30 kr., mely alól vagyontalanok — szegény-iránti a z. c. igazgató választmányához intézett folyamodások szintén Schuster úrnak kézbesítendők. Kolozsvárt, a zene-conservatorium választmányának 1873. aug. 24-kén tartott ülése határozatából. Demjén László, helyettes titkár és pénztárnok.

— **Kimutatás** a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról augusztus havában 1873. Bevételek: 1. Pénztármaradék a múlt hóról 35,577 frt 01 kr. 2. Bevételek 75,673 frt 59 kr. 3. Kamat, feldíj és váltódíj 12,607 frt 34 kr. 4. Bélyegdíjakban 440 frt 50 kr. 5. 1315 esetben visszafizetett kölcsön 603,560 frt 49 kr. Összesen 727,858 frt 93 kr. Kiadások: 1. 1313 esetben kölcsön 565,032 frt 64 kr. 2. Tisztviselők fizetése 1205 frt. 3. Irodai kellékekre 76 frt 7 kr.

kötelességek alól, mert az atya, — így szólott ő — a már élvezett érzéki gyönyör által úgy is kivette a részét, éppen így oldozta az édes gyermeket is fel a kötelesség alól, atyját táplálni, ha ennek nem volt módja őt taníttatni. Megengedte, hogy végrendeletet csináljon, s vagyonát tetszés szerint elajándékozhasa, mert a barátok, kiket az ember választ, — így szólott — sokkal kedvesebbek mint a pusztá rokonok.

A hozományt eltörölte, mert azt akarta, hogy ne az önhasonyosulás, hanem a szeretet alapsíon házasságokat. Szelid jellemének egyik szép vonása volt az is, hogy gyűlölt dolgoknak szelidebb nevet adott. Az adókat, járulékoknak, a várőrséget, város felügyelőknak, a börtönöket termeknek, az adósság törlesztéseket, könnyebítések neveztek. A fényűzést, mely iránt az athenei nép nagy hajlandósággal viseltetett, bölcs intézkedések által mérsékelte. Az asszonyok szokásai mindkét nem társalgása, s a házasságok szentsége felett szigorú törvények örökötek.

Meghagyta, hogy törvényei csak száz esztendeig maradjanak érvénybe, mennyivel tovább látott Lykurgusnál. Átlátta, hogy a törvények a miveltésnek csak alárendeltjei, hogy a nemzeteknek egészen más kormányzásra van szükségük férf-, mint bölcső korokban. Lykurgus megörököltette a spártaiaknak gyermekies szellemeket, hogy ez által törvényeinek örök életet biztosítson, de állama eltűnt törvényeivel együtt. Solon ellenben az övéinek csak száz éves időtartamot ígért, s még mai nap is sok van ezekből a római törvény-tárban érvényben. Az idő jogosított bírja minden érdemnek.

Szemérem hányták Solonnak, hogy a népnek igen nagy hatalmat adott, s e szemrehányás nem alap nélküli. Mert míg a ranguralom szírtjét igen

4. Bélyegre 450 frt. 5. Kamat 53 frt 67 kr. 6. Segélyezésre 8 frt. Polgári iskolára 500 frt. 8. Betét visszafizetések 108,216 frt 13 kr. Pénztármaradék 52,317 frt 42 kr. Összesen 727,858 frt 93 kr. Kolozsvárt, aug. hó 31-én 1873.

Tauffer Ferencz,
igazg.

Geltch János,
fő-könyvvezető.

Kozák Ede,
pénztárnok.

— **Flammarión** arra az általános szokásokra figyelmeztet bennünket, hogy a gazdag osztály minden nagy városban a nyugati oldalon telepszik le, a keleti részt a munkás osztálynak, az az a szegényeknek hagyja. Ez az észrevétel nem csak Párisra találó, hanem a többi nagy városokra is ugyint London, Bécs, Berlin, Szent-Pétervár, Turin, Montpellier stb. stb. még Pompejire is.

— **Szombathelyen** Roder Adolf egy hasznos vállalatot indít meg: „Briefliche Unterricht für das Selbst studium der ungarischen Sprache“ az első levél helyes összeállítására után e vállalatot ajánlani lehet mindama német ajkuaknak, kik a magyar nyelvet elsajátítani óhajtják.

— **Drága hangszer.** Egy Drezdában lefolyt árverésnél elővezettek egy híres hegedűt, melyet gróf Trautmansdorf VI. Károly lovászmestere Steiner Jakabtól következő feltételek alatt szerzett: Steinernek fizetett 66 db Károly aranyat, életfogytiglan ebédet, évenként új ruhát arany passzománttal, két hordó sört, szabad lakást fűtéssel és világítással, havonként 100 frot készpénzben és nősülés esetén annyi nyulat, a mennyire szüksége van, továbbá évenként 10 kosár gyümölcsöt magának, ugyanannyit öreg dajkájának. Az eladó még tizenhat évig élt s így a hegedű a grófnak 20,000 frtba került. A hangszer most egy osztrák nemesé volt, ki egy gazdag oroszoknak adta el 2500 tallérért.

— **Történelmi emlék fölfedezése Braziliában.** Az összes sajtó egy nagyszerű felfedezéssel foglalkozik, melyet a császárság egyik anácósának földén tettek. Nem kevesebbről, mint egy hiteles emlékről van szó, mely kétségen felül helyezi, miszerint a phoeniciaiák öt évszázaddal Krisztus születése előtt már meglátogatták Braziliát. Visconde tanácsos ásatásokat tett birtokán, midőn egy napon az ásatások vezetője egy beirt sírkő másolatát adta át a tanácsosnak, melyet rabszolgái fedeztek fel. A tanácsos sietett a másolatot a rio-janeiroi történelmi társulatnak megküldeni, mely azonnal kiküldte az igazgatót a kő elhozatalára. Megvizsgálás után csakhamar kitűnt, miszerint a kő phoeniciai írást visel, a következő uralkodójuk kirázása által számozott phoeniciaiak által emeltetett, kik Eziongeber kikötőben, a vörös tenger partján (ma Akala) hajóra szállván, 9 hold havi hajózás után (megkerülve Afrikát) elvégre Braziliában kötöttek ki. A felírat megnevezi a 8 hajót, melyből az expeditio állott s mindazon — nők és férfiak — neveit, kik hazájukat ez alkalommal elhagyták. Némely megsérült betű helyreállítását után ugylátszik, hogy a phoeniciaiak e kalandos utazása K. e. az 543. és 542-ik évben történt, az az 26 évvel Tyrusnak Nabuchodonosor általi ostromlása után s négy évvel Cyrus uralkodása előtt. Hiram zsarnok a második volt családjából.

— **Struczmadarak elárvereztetése.** Durbanból, Afrikából írják, hogy a Capgyarmaton, Platdrifsen május 30-án struczokat árvereztek el.

kikerülte, a fejtelenségéhez nagyon közel jutott, — de csak nagyon közel, mert a Senatus és Areopagus kemény zabláója volt a demokrácia erőszakoskodásainak. A zajos, szenvedélyes tanácskozásoknak, és a pártoskodás szellemének rosszat nem lehetett ugyan kikerülni Athenben, de ezen roz inkább a demokrácia kál alakjának, melyeket választott, tulajonitandó, s nem lényegének. Abban hibázott Solon, hogy a nép nem képviselők által, hanem saját személyében határozott, mely nagy néptömeg miatt, rendtelenség s zavargás nélkül, s a vagyontalan polgároknak sokasága miatt nem folyhatott le veszteség nélkül. Az ostracismus, hová legalább hatszáz szavazat kivántatott meg, gyantánunk engedi, hogy mily viharosan folytak le a hasonló népgyűlések. De ha másfelől megfontoljuk, hogy mily ismeretes volt a közügyekkel még a legutolsó athenei is, mily hatalmason működött benne a nemzeti szellem, mennyire gondoskodott a törvényhozó arról, hogy a polgár a hazát minde- nek fölé helyezze, akkor az athenei nép politikai értelméről helyesebb fogalmat kapunk, s ovakodni fogunk legalább, a mi köznépünkről amara elstetett következtetést vonni. Minden népes gyűlésnek rendszeren egy bizonyos törvénytelenség következménye, — míg a kevésbé népek abban fálomdoznak, hogy magokat az aristokratikus kényuralomtól tisztán tartás. E kettő között eltalálni a szerencsés közeputat, a legnehezebb problema, melyet csak a jövő századok oldanak meg. — Előitém mindig bámulatos marad a szellem, mely Solont törvényalkotásakor lelkesítette, az egészséges államtudományának azon szelleme, mely az alapelvet, melyen minden államnak nyugodni kell, soha sem téveszti el szem elől; önmagáért hozni a törvényeket, melyeknek engedelmeknek kell, hogy a polgárok kötelességei ne a büntetéstől félelem, ne egy fő-

Ez lévén az első hasonnemű nyilvános árverés, számos vevő jelent meg. A madarak igen jó áron keltek el. Az első párért (melyet a legjobbnak ismertek a keleti tartományban) 300 font sterlinget (3000 frtot) adtak, és egy ur másnap sajjálatát fejezte ki, hogy 50 fonttal többet nem ígért, mint-hogy e madarak egyetlen egy évben kétszeresen kifizetik az árukat. Egy másik párért 80 fontot, 15 fiókért pedig (6—12 hónaposnak) 30—30 fontot kaptak. Hat darab 3 hetes jércze egyenkint 17 font, 12 shilling és 6 pence-ért kelt el.

806—1873 tan. éln. sz. — Kimutatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi szeptember 2. este 12 óráig.

Ezekből		Jegyzés.	
meg- gyűlt	halt	meg- gyűlt	halt
7	1081	541	533
2	—	61	48
17	—	—	13
26	—	—	—
1	—	—	—
25	—	—	—
19/6	—	—	—
6/1	—	—	—
26,382	—	—	—
1	—	—	—
1	—	—	—

Arjegyzék. Aug. hó 28-án tartott hetivá sárról (alsó a. mő középár.) Tisztabuza 7 ft. 10 kr. Eleybuza 5 ft. 62 kr. Rozs 5 ft. 10 kr. Arp 2 ft. 78 kr. Zab 1 ft. 36 kr. Törökbuza 5 ft. — kr. Pityóka 1 ft. 90 kr. Marhahus fontja 22. Kolozsvárt, hó aug. 28-án 1873.

Képcsarnok.

Lord Byron ifjúsága, az „Emmet Robert“ szerzője által.

Mig a két új színész, Sully és Roussel kisasszony újra felélesztik a haldokló tragoediát, s mindazt, mi ezen feltámadással összefüggésben van, egy oly párisi hölgy, ki nem a legutolsóhoz tartozik a szép szellem gyakorlásában, d'Hausonville grófnő, egy ékesszóló könyvben előad nekünk Lord Byron fiatalágát, annak egész fiatalágát és semmi egyebet, mint annak szép éveit.

Lord Byron neveltetése, a földi világ gazdagai s hatalmasainak neveltetése volt. Ő megtanulta a görög, héber, latin s francia nyelveket s még jobban a futást, a labdajátékot s az ugrálást. Ő ama

hatalom akaratábani vak és renye megnyugvásból, hanem a haza érdeke iránti belátás és szeretetből teljesítessenek.

Szép és dicső dolog volt Solontól, hogy tekintettel volt az emberi természet iránt, hogy az embert az állam, czélt az eszközért soha sem áldozta fel, hanem az államot tette az ember szolgáivá.

Tág kötelekek voltak törvényei, melyben e polgárok szelleme szabadon és könnyen mozgott minden irányban, s soha sem érezte, hogy azok őt kormányozzák. Lykurgus törvényei békók voltak, melyekben a bátor lélek megszebesült, melyek nyommasztó sulyok által megázták a szellemet. Az athenei törvényhozó felszabadított minden lehető pályát polgárai tehetsége és szorgalmának; a spartai ellenben az övét egyre szorította, — a politiai érdemre. Lykurgus törvény által parancsolta meg a tétlenséget Solon szigoruan büntette. Ezért fejlődött Athenben az erény, virágzott az ipar, művészet, ezért ébredt fel a szorgalom iránti általános vágy; ezért művelték it a tudásnak minden mezejét. Hol találunk Spártában egy Socratest Thucididest, Sophoclest, és Platot? Spárta csak uralkodokat és harcosokat nevelt, de művészeket, költőket, bölcseseket, világpolgárokat nem. Solon és Lykurgus mindkét nagy és becsületes emberek voltak, s mégis mily különbözőleg hatottak, mert ellentétes elvekkel indultak ki. Az atheni törvényhozók a szabadság és öröm, szorgalom és bövség, művészet és erény, agraciák és muszák állották körül, háláson s atyjoknak és teremőjöknek neveztek. Lykurgus körül nem lát az ember egyebet, mint zsarnokságot, s iszonyu ellenfelét, a szolgaságot, mely megzörgette rablánczát, és átkozta szerencsétlenségének okozóját.

(Folyt. köv.)

Medgyesi Tivadar,
h. polgármester.

tudós dajkák, Oxford és Cambridge gondoskodásában részesült; s az oly kevésbé átlátszó Cambridgeben fürdött. A nagy költő, Milton, annyira utálta Cambridget, hogy sohasem akarta bevallani az azt környező mezők szépségét. Ő bevádolta a zöldet s a virágokat: ő Cambridget Babilonnak, a vadállatok menhelyének, az éjjeli baglyok lakásának, a satyrok kéjházának nevezte. Később Byron szintegy tanúsítja Cambridge iránti gyűlöletét, mint a történetírő Gibbon, a bölcsész Locke s a bíráló Dryden. Addison, Cowper, Swift és Goldsmith, midőn régi mestereikről szólnak, azokról tisztelet nélkül beszélnek. Maga lord Byron, midőn még alig került ki a fejkorbács alól, saját agg tanára, Butlerrel úgy bánt, mintha ő az „Edinburgi Szemle” bírálóinak egyike lett volna. „Én nem hiszem — mondá Byron — hogy Butler mester, az én érdekes tanítóm, valaha visszaóhajthatna ama „kölcsonos gyöngedségeket, melyekkel egymást elszoktuk halmozni. Mi csak egyszer beszélünk egymással az iskolából eltávozásom óta, 1805-ben, s ő akkor udvariasan azt mondá hogy az én társaságom nem egyezett össze az ő növendékeivel. Remélem, hogy 4-ik satyrámból tisztelendő Butler ur átlátandja, hogy én nem akartam meghalni a nélkül, hogy a világnak fen nem hagyjam az ő irántam való jó szolgálatainak emlékét. Az alma mater én rám nézve az injusta noverca volt; az csak akkor adá meg nekem a szép művészeti mester fokozatát, midőn kénytelen volt ezt tenni.

S később oly nagy heveséggel bírnak ezen első rokonszenvet. — Byron, midőn már nagy költővé, s az alak és költészet, a szellem és az érzelkek szenvedélyes kedvezőjévé lett, a ki a dologtalanságból s az idő megölése végett még az örömeny nyelvet is tanulmányozta, kifejté előtűnk, hogy miként s miért nem tudá ő a megtestesült nil admirari soha örömmel olvasni Horácnak, a valódi szellemes s a válogatott emberek ezen kiváló költőjének leveleit, satirát és ódait.

Egyedül azok, kik tudják, hogy minő nagy Augustus költőjének hatalma s kelme, — s hogy minő bölcs philosophiát, mily ügyes szabályokat, s mily kevésbé veszélyes szenvedélyeket foglal magában ezen, a jó ízlés és kellemek által sugallott kis mű, nem vigasztalódhatnak meg a fölött, hogy egy annyira bölcs és annyira kellemes költészetre ezen nagyszerű tanácsai hiányoztak egy tanulóhiábaváló neheztelésből, a Chil de Harold és Don Juan szenvedélyes énekesénél. „Oly nagy ezen pedans leczkék iránti utálatos elénksége, hogy hogy még most is, midőn már megszabadultam az egyetemi járomtól, lehetetlen rám nézve megszünetnem bizonyos oly impressiókat, melyekhez szellememnek első fiatalsága hozzá szokott; azt, mit a főiskolában gyűlölttem, most is gyűlölöm; még ma-

gát Horácot is, az örömdök és féltelenségek költőjét; azért, mivel az pedans kezek által rám szabott, lehetetlen nekem ez órában olvasnom; és pedig ez rám nézve szerencsétlenség, mivel önmagamat kellene kárhoztatnom azért, hogy ezen lyrikus dallamokat ismétlem, a nélkül, hogy azokat felfogtam volna, s hogy ezen szép verseket elszavaltam a nélkül, hogy azokat szerettem volna.

Ekkép beszélnek a legkérdőbb egyetemi tagok, azon ifjak, kik a tudományos nevelésnek legnagyobb jótéteményében részesültek; ugyan ekkor s a másik részről a tudósság hegyének kopár és meredek oldaláról, jelen diósőségükre és magára hagyatott gyermekiségükre támaszkodva, oly férfakkal találkozunk, kiknek neve már magában is kétségbevonhatlan dióséret. Ilyenek Shakspeare, Pope, a költők legszebbike; Grey, Thompsohn, Buans, földműves Chatterton, Congreve, Baye, a kézműves „A szép Syrene” szerzője, mindnyájan saját műveik fia, saját lángeszük gyermekei. Ők úgy nyerték a tehetséget, mint a madár nyeri meg az éneklést; mint a csillag nyeri meg a világosságot; az ábránd volt második dajkájuk, az ihletés volt egyedüli tanítójuk. „Én — ugymond Pope, — mindenüvé elmentem, a hová engem képzetem vezetett, mint egy oly gyermek, ki a mezőkön s az erdőkben virágokat szed, a szerint, a mint azok utjában kihalnak.” „Pope — ugymond Spenser — szerencsét kívánt magának ahoz, hogy nem részesült szabályszerű nevelésben; ő mindjárt eleinte a könyvek értelme végett olvasott, míg a főiskolai éveken csupán a szavak végett tanitnak olvasni.”

Husz éves korában lord Byron minden testi gyakorlatokban kitűnt, a kardforgatásban, a lovaglásban, a folyamom átúszásban; túlaradó s büszke, fékezhetlen, minden heves ösztönnek, s a szellem és érzelkek minden föllázadásának engedelmes természet. Ezt a teljes korba belépésnek, s az esztelenségek pályája átfutásának nevezik. 25 éves korában Byron ezon szép elegiát alkotá: Haj! az idő elrepül éveinkkel! Ő ekkor már úgy találta, hogy öregszik. „Egyik legkegyetlenebb sensatium volt azt érezni, hogy nem vagyok többé gyermek; tüstént öregedni kezdtem saját becslesemben, s az én szememben öregedni annyit tett, mint a megvetésbe lépni be. Ekkor én büszkén haladtam át a bűnnek minden fokozatain, s pedig gyönyör és öröm nélkül; szenvedéseim hevesek, de magamban özpontosítottak voltak; szegyenlettem volna azokból bármit is mutatni a világnak. Szerelmemmel vagy szerelmemmel lelkesüléssel és örömmel adtam volna oda s vesztettem volna el a világot; s mégis lángoló vérmérsékleteim mellett nem tudám magamat utálat nélkül leajlasítani arra, hogy osztozzam a saját castombeli ifjak közt divatban

levő aljas gyönyörökben. Ekkor történt, hogy egyrésztől az utálat, s másrésztől szívem üressége engem oly kihágásokra sodortak, melyek kevésbé szegyeneljesek, de sajnosabbak és gyászosabbak voltak, mint ama kihágások, melyeket szegyenlettem; mindezen szenvedélyeket összehalmozva, azokkal egyetlen élő teremtményt sujtottam... Szerencsétlen!... Ugyanezen szenvedélyek több felé szétosztva csupán nekem magamnak ártottak volna.”

Chateaubriand példájára Byron emlékére meglátogató Harrowot, megérteni igyekezvén, hogy minő indokból nem beszélt Byron soha Chateaubriandról: d'Hausonville asszony mindazon helyeket meg akartalátni, melyeket az általa választott új hős szeretett, s melyeken az lakott. „A kastély utjában, s magában a kastélyban minden lord Byronról beszél. Ime azon ösvény, melyet ő követett, mindőn szerelemteljes szívvel ment annak látogatására, kit szeretett; ime ama pad, melyen ő az utóbbi mellett ült. Ott nézte ő azt lábainál ülve, az ifjuság szerelmének ama szenvedélyes, majdnem fájdalmas imáadásában. Itt kérte ő azt, hogy énekeljen el egy kis valesi dalt s azt újra elénekelteté vele. Mivel a Mária neve abban gyakran ismételve volt. A ház belsejében ime itt van ama kandalló széles tűzmentője, mely alatt e két fiatal egyén halk hangon beszélgetett egymással. Itt megmutatják nekünk azon ajtót, hol lord Byron pisztolyal lödözött. Amott a lépcsőzetben Charworth arcképét, ki az agg lord által párbajban öletett meg. Érdekes látvány az étteremben Muster arcképe, ki a nagy költőnek szerencsés vetélytársa volt. Ez egy izmos rókadász, szintoly tűzvörös arcczal, mint ruhái, körülé ugató ebsoport által környezve.

(Folytatás következik.)

1873 augusztus 15-dikétől elkezdve következő renddel járnak Biasini gyorskocsijai

Kolozsvárról Tordára, Gyéres-Sz. Királyra és vissza.

Kolozsvárról Tordára naponata délután 3 órakor a vasúti vonat megérkezte után. Tordáról Kolozsvárra naponata reggeli 7 órakor.

Egy személy Kolozsvárról Tordáig vagy vissza 1-ső hely 1 ft 50 kr, 2-ik hely 1 ft 30 kr, 30 font szabadpodgyászszal.

Mint hogy gyorskocsijainkkal sebesebben és olcsóbban lehet Torda és Kolozsvár között közlekedni, azért a t. cz. utazó közönség pártfogásába ajánlani bátorodunk.

Torda és Gyéres-Szenkirályi pályaudvar között is egy kényelmes gyorskocsit jártatunk, a ki Tordáról Gyéres-Szentkirályra a vonatokhoz és vissza szállítsa az utasokat. — Tordáról indul éjjel 11 óra 30 perczkor, Gyéres-Szentkirályról Tordára éjjeli 2 órakor, a vonat megérkezése után rögtön. Egy személy díja Torda és Gyéres-Sz. Király között 1-ső hely 80 kr, 2-ik hely 70 kr. Kisebb kézi táskák 25 fontosokig díj nélkül, nagyobb utazó bőröndök fontonként 1 krajával szállítatnak.

Felvételi és kiindulási hely Tordáról a Czifra fogadó, Kolozsvártt a Biasini szállodája.

Kolozsvárról Deésre és Beszterczére és vissza indul a gyorskocsi naponata kétszer, reggeli 7 és délután 3 órakor.

Kolozsvártt, augusztus 11-én 1873.

Kibédi Biasini Domokos.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Sept. 1-ről. 1873 5% metaliques 69.95. nemzeti kölesön 73.40. 1860-diki államkölcsön 101.50 Bankrészevények 9.75 Hitelrészvények 241.50 London 111.15. Ezüst 105.75. Cs. kir. arany 5.36—. 20 frankos arany 8.87—.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 77. —. Temesi 74.—. Erdélyi 76.25. Horv. Szlavon. 75.50

Nyiltér.

[51—60]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte hugycsőszűköléseket, magömléseket gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Felelős szerkesztő Sándor János.

A kolozsvári hitelbank és zálogkölcsonársulat

115—* elfogad (23)

készpénz betételeket 100 frttól kezdve pénztárjegyekért, a melyek után 6% kamatot fizet. E pénztárjegyek értékét Pesten is felvehetni az angol-magyar banknál. A kamatok 3 havonként fizetendek.

A bank kölcsönöket ad mindennemű értékpapírra, arany- és ezüst tárgyra s más értékes ingóságokra.

Leszámitól váltókat; vesz értékpapírokat.

Elvállal pénzbehajtásokat váltókra, utalványokra.

Törlesztési kölcsönöket eszközöl 500 frttól kezdve telek-könyvezett birtokra 24 1/2 vagy 34 évre; a törlesztés és kamat 8% illetőleg 6 3/4 %-ot tesz.

az igazgatóság.

Fogfájást

egy családnál sem volna szabad hiányoznia.

Valódi minőségben 35 és 70 kros üvegekben kapható az egyedüli raktárakban Kolozsvártt: Binder Károly a sz.-háromságához czimzett gyógyszer-tárában.

Beszterczén: Dietrich és Fleischernél.

Gy.-Fehérvártt: Biró M.-nál.

Brassóban: Jekelius A.-nál.

M.-Vásárhelyt: Bucher Miksánál.

N.-Bányán: Haraecsk J.-nél.

N.-Sajon: Milde A. orvosnál.

Budán: Wlassek Ed. gyógyszerésznél.

Pesten: Török J.

N.-Szebenben: Thalmayer és társánál.

Sz.-Régenben: Leonhardt S. és J.-nél.

Segesvártt: Teutsch J. B.-nél.

Déván: Rosnyák A.-nál; Nagy-Enyeden:

Horváth Ferencznél.

907 5—16

(790)

9—12.

Épen most jelent meg 33-dik kiadása a világhírű és tanulságos könyvnek:

Személyvéd,

(der persönliche Schutz)

minden kórú férfiak tanácsadója Laurentiustól. Boriékban lepecsételve.

Ezerféleképpen bizonyult segély és gyógyítás (20 évi tapasztalat) a férfinem

gyöngeségi

állapotaiban, ideg bajokban sat. a pusztító önfertőzés és nemi kihágások következményeiben. Minden könyvkereskedés utján kapható 2 frt 30 kron, postán küldve 2 frt 40 kr. Pesten Kokai Lajosnál. Károlyutca.

Könyvem utánzásaitól és kivonataitól, — kis posványművek, a melyek ifjuság barátja, önfentartás s ehez hasonló (állítólag mesés sokaságú kiadásban s más otromba hazugságokkal) czimek alatt szemtelenül és kérkedőleg hirdettetnek a hírlapokban, óvakodni kell. Legyen tehát gondja mindenkinek a valódi kiadást,

Laurentius eredeti kiadását

megszerezni, a mely 232 nyolczadrét oldalt számlál,

60 boncz. képpel

acélmetszetben van ellátva s a szerző névbélyegét hordozza.

Jegyzés könyvem már négyidegen nyelvre van lefordítva (dán, s véd, orosz és olasz), melyek könyvkereskedés utján hasonlólag megszerezhetők.

911 2—8

Jelentés.

Az eddig legjobbnak és legsikeresebbnek ismert Cholera ellen való szer

Dr. Miller véd-balsama.

Ez a balsam, melyet Bécsben törvényesen vezytanilag megvizsgáltak, már három cholera-járvány alatt bizonyult be jónak s nem volna szabad e jeles védszernek, rohamok esetében legelső szerül, különösen vidéken, egyetlen háztartásban is hiányoznia.

Egy nagy üveg ára használati utasítással 1 ft. 50 kr. kis üvegé 80 kr.

Mindig valódi minőségben kapható: Kolozsvártt Binder K. gyógyszerésznél; Aradon Tones és társa, valamint Princz W. S.-nél; Szászvároson Reckert K. Barrothon Lebitzky M. gyógyszer.-nél; Beszterczén Kelp Fr.-nél; Gy.-Fehérvártt Boos C. és Fröhlich gyógyszer. Csikszeredán Leicht F.; Deesen Krémer S.; Fogarásban Steinberg J. gyógy. Gy.-Ditróban Szathmáry J. gyógy. Gy.-Sz.-Miklóson Fröhlich A. gyógyszer. Szebenben Sill M. Kézdí-Vásárhelyt Lukács F.; Kovásznán Mehlík és Imre, Brassóban Stenner F., Jekelius és Kugler E. gyógyszerészeknél; továbbá Duchain J. Galz J. és Mantsu T. kereskedőknél; M.-Vásárhelyt Bucher M. Megydesen Heinz A. gyógyszer. N.-Enyeden Horváth F. Szamosújvártt Csauz Jánosnál, Temesvártt Gassner k. lottógyűjtőnél, Segesvártt Teutsch J. B.-nél, S.-Sz.-Györgyön Schottig és társánál, Sz.-Régenben Dietrich S.-nél.

Miller J. gyógyszerész, raktára Heilichlechnamsgasse 105 sz. Brassóban.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főtér br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főtér, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos iven, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárcédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NEZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztetnek be. és azok a **hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**,
a **legsükségesebb mintázatokból kész raktárt tart**, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosíttatik.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.